

*Sygn. akt IV U 283/19*

## WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

*Dnia 26 marca 2019 r.*

*Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych*

w składzie:

*Przewodniczący: SSO Elżbieta Selwa*

*Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Saj*

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2019 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **J. L. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

**o wszczęcie postępowania**

na skutek odwołania wnioskodawczyni J. L. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 17 września 2018r. znak (...)

**zmienia zakazoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 17 września 2018r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni J. L. (1) prawo do wszczęcia przed organem rentowym postępowania dotyczącego jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 21 maja 2018r.-**

Sygn. akt IV U 283/19

## UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 marca 2019r.

Decyzją z dnia 17 września 2018r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. powołując jako podstawę prawną przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ( Dz. U. 2018/1270 ) oraz ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ( Dz. U. 2018/1376 ) odmówił wnioskodawczyni J. L. (1) prawa do wszczęcia postępowania dotyczącego jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy jakiemu wnioskodawczyni uległa w dniu 21 maja 2018r. W uzasadnieniu organ rentowy naprowadził, że zgodnie z §4 ust.4 i 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe, art. 58 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków w związku z art. 116 ust. 5 w związku z art. 128 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS – Zakład odmawia wszczęcia postępowania ponieważ wnioskodawczyni nie przedłożyła oryginałów dokumentów niezbędnych do uznania zdarzenia za wypadek przy pracy.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła J. L. (1) wnosząc o jej zmianę i przyznanie jej prawa do wszczęcia postępowania dotyczącego jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko jakie legło u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

### **Sąd Okręgowy w Rzeszowie ustalił i zważył co następuje :**

Jak wynika z dokumentów zalegających w aktach organu rentowego, w dniu 25 lipca 2018r. Poczta Polska S.A. Region (...) w R. przekazała do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek J. L. (1) o ustalenie procentowego uszczerbku na zdrowiu i wypłatę jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy jakiemu uległa w/w pracownica w dniu 21 maja 2018r. Do pisma dołączone były: wniosek J. L. (2), protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy oraz dokumenty zebrane w toku postępowania powypadkowego . Protokół wraz z dokumentami był w formie kserokopii opieczętowanych pieczęcią pracodawcy/płatnika składek tj. Poczty Polskiej S.A. oraz pieczęcią potwierdzającą zgodność kopii z oryginałem z datą 24 lipca 2018r. i ręcznym podpisem osoby potwierdzającej zgodność. Pismem z dnia 13 sierpnia 2018r. J. L. (1) została wezwana przez ZUS o przedłożenie dodatkowych dowodów tj. oryginałów : zgłoszenia wypadku, wysłuchania poszkodowanego, notatki służbowej z oględzin miejsca wypadku, karty informacyjnej z SOR. Wnioskodawczyni określiła 14 dniowy termin na złożenie oryginałów dokumentów oraz wskazano, że niedostarczenie takich dowodów w wyznaczonym terminie spowoduje wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania. W odpowiedzi J. L. poinformowała ZUS, że pracodawca odmówił wydania jej oryginalnych dokumentów i dołączyła kserokopie żądanych dowodów.

Rozpoznając wniosek z 25 lipca 2018r. ZUS wydał decyzje będącą przedmiotem zaskarżenia.

Kwestią sporną, podlegającą rozstrzygnięciu w niniejszym postępowaniu pozostawało czy J. L. (1) działając za pośrednictwem swego pracodawcy i płatnika składek złożyła skutecznie wniosek o przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy.

Przepis art. 116 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2018/1270 ) stanowi, że postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego a do wniosku powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości. Przepis ten znajdował zastosowanie do rozpoznawanej sprawy na mocy art. 58 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ( Dz. U. 2018/1376 ). Z kolei w przepisie art. 128a. ustawy o emeryturach i rentach z FUS zawarte jest upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia, w drodze rozporządzenia m.in. warunków i trybu wszczęcia postępowania w sprawach świadczeń ( pkt. 2) oraz dowodów uzasadniających prawo do świadczeń lub ich wysokość ( pkt. 4 ) przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia sprawnego i terminowego ustalania prawa i wysokości świadczeń przewidzianych w ustawie.

Na tej podstawie zostało wydane Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe ( Dz. U. 2011/237/1412). Interesujące w sprawie przepisy tego rozporządzenia stanowią, że:

- § 3 ust.1- postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego,
- § 4 ust. 1, 4 i 6 - wniosek o przyznanie prawa do świadczenia, powinien zawierać dane określone w punktach 1 – 9, a jeżeli we wniosku nie zamieszczono danych lub nie dołączono, organ rentowy wzywa zainteresowanego do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania. Jeżeli zainteresowany nie usunął braków, mimo powyższego pouczenia, organ rentowy wydaje decyzję o odmowie wszczęcia postępowania
- § 27 - dowody z dokumentów, pisemne zeznania świadków oraz pisemne oświadczenia zainteresowanego powinny być dołączone do wniosku w oryginale.

- § 28 ust. 1 - środkiem dowodowym w postępowaniu przed organem rentowym mogą być również poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów stwierdzających stan zdrowia oraz dotyczących okresów składkowych i nieskładkowych, a także wysokości wynagrodzenia, przychodu, dochodu i uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń, wydawane przez jednostki upoważnione do przechowywania dokumentacji zlikwidowanych lub przekształconych zakładów pracy,

--informacje o jednostce

orzeczenia sądów

§ 29 ust. 1 - w postępowaniu przed organem rentowym mogą być również dopuszczone dodatkowe dowody, jeżeli są one niezbędne do załatwienia sprawy. W tym przypadku organ rentowy wzywa zainteresowanego lub inny podmiot do przedłożenia tych dodatkowych dowodów, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 60 dni, licząc od dnia doręczenia wezwania. (...) Jeżeli środek dowodowy nie został dostarczony w wyznaczonym terminie, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie świadczeń na podstawie posiadanych dowodów, z zastrzeżeniem § 4 ust. 6.

W okolicznościach niniejszej sprawy organ rentowy uznał, że wniosek ubezpieczonej J. L. (1) zawierał braki i wezwał ją do ich usunięcia, a kiedy wnioskodawczyni ich nie usunęła wydał zaskarżoną decyzję. Bezsprzecznie taka decyzja podjęta była bez przeanalizowania stanu sprawy i z pominięciem możliwości jakie dają przywołane § 28 i § 29 rozporządzenia, prowadząc do niezasadnego pozbawienia uprawnionej prawa do merytorycznego rozstrzygnięcia sporu z poprzestaniem na kwestiach proceduralnych.

Pozwany organ rentowy wskazuje na przepis § 27 wymagając, aby dowody z dokumentów, były dołączone do wniosku w oryginale. Należy zauważyć, że - stosując ściśle przedmiotowe rozporządzenie - w żadnym z zapisów nie stanowi ono o tym jakie dowody powinny być dołączone do wniosku o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy. Oczywiście jest, że powinny to być takie dowody, które pozwolą organowi rentowemu na zweryfikowanie istnienia ustawowych warunków przyznania przedmiotowego świadczenia tj. tak stwierdzenia wypadku przy pracy i jego okoliczności, jak i ustalenia ewentualnego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego. Należy więc wskazać, że skoro rozporządzenie dopuszcza złożenie kopii dokumentu stosownie do § 28, to w ocenie Sądu odpowiednie stosowanie przepisów powołanego rozporządzenia do spraw o jednorazowe odszkodowanie pozwala na rozszerzenie katalogu dokumentów, które mogą być przedstawione w kopiach właśnie o te jakie są niezbędne do sporu o jednorazowe odszkodowanie z ustawy wypadkowej, o ile są to kopie poświadczone za zgodność z oryginałem przez właściwy podmiot tj. płatnika składek/pracodawcę jako podmiot odpowiedzialny za przeprowadzenie prawidłowej procedury powypadkowej i zgromadzenie stosownej dokumentacji. Ponadto organ rentowy miał możliwość skorzystania z uprawnienia wskazanego w §29 czyli – mając informacje od wnioskodawczyni, że zakład pracy nie chce wydać jej oryginałów dokumentów – zwrócić się wprost do płatnika składek czyli do Poczty Polskiej o doręczenie tych koniecznych w jego ocenie oryginałów dokumentów.

Zdaniem Sądu Okręgowego postępowanie organu rentowego nie zasługiwało na akceptację z uwagi na zbytni formalizm. Kodeks postępowania administracyjnego, nakłada na organ rentowy obowiązki m.in. podejmowania urzędu wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, z uwzględnieniem słusznego interesu obywateli ( art. 7 kpa ) jak i prowadzenia postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (art. 8 kpa ). Działanie ZUS te podstawowe zasady pominęło.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję – orzekając jak w wyroku - na podstawie art. 477<sup>14</sup> §2 kpc.